

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai

2025 m. lapkričio 17 d., Nr. 25-175VK

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS „LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ RENGIMO PILIETINIAM PASIPRIEŠINIMUI STRATEGIJA“ 2026–2030 M. ĮGYVENDINIMO PLANO

Lietuvos verslo konfederacija (LVK) įvertino Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ (toliau – Nacionalinė darbotvarkė) 2026–2030 m. įgyvendinimo plano projektą (toliau – Priemonių planas) ir teikia pastabas.

Pirma, Priemonių plane pasigendame bendro matymo ir sistemos, kaip ištis bus pasiekiami Nacionalinėje darbotvarkėje iškelti tikslai. Visos žemiau teikiamos pastabos iš esmės yra pagrindžiančios šią pagrindinę pastabą.

Antra, LVK nuomone, Lietuva turi pasiekti tokią situaciją Lietuvoje, kai kiekvienas pilietis ir kiekvienas juridinis asmuo „dienos X“ atveju žinotų, kaip turi elgtis ir būtų pasiruošęs priešintis. Nacionalinėje darbotvarkėje yra išreikštas panašus gynybos visuotinumui lūkestis, joje įtvirtinta, kad piliečių rengimas pilietiniam pasipriešinimui turi būti organizuojamas *atsižvelgiant į valstybės gynybos poreikius*, ir vadovaujantis pilietinės valios, bendrųjų žinių universalumo ir piliečių rengimo diferenciacijos principais. Deja, tiek Nacionalinėje darbotvarkėje, tiek Priemonių plane pasigendame atsakymų į šiuos pamatinius klausimus: 1) „ko valstybė tikisi iš skirtingų piliečių ir verslų?“ (t.y. valstybės gynybos poreikio įvertinimo ir piliečių rengimo diferenciacijos principo įgyvendinimo); 2) „ką turime padaryti, kad skirtingi piliečiai ir sprendimu priėmėjai organizacijose įgytų tas žinias ir įgūdžius, kokių iš jų tikisi valstybė?“.

Tame pačiame kontekste, Priemonių planas atrodo labiau orientuotas į „teisingų teiginių“ paminėjimą, nei į realų norą pasiekti, kad kiekvienas asmuo žinotų savo vaidmenį „dienos X“ atveju. Kai kuriais atvejais Priemonių plano priemonės skamba labiau kaip socialinio dėmens įtraukimas į Priemonių planą. Nėra aišku, ko mes konkrečiai tikimės iš pvz. žmonių „seniūnijose“ (visi gyvena seniūnijose), ir 2) ar išvis egzistuoja prioriteto eilė, kokius žmones paruošti dabar yra svarbiausia (o tokia turi būti, vertinant resursų ribotumą).

Trečia, kai kurios Priemonių plano priemonės nėra priemonės, o kai kurie rodikliai nėra rodikliai. Pavyzdžiui, 13 priemonė yra „įgyvendinti strategiją <...>“. Tai savaime nėra priemonė, nes priemonės ir yra tam, kad detalizuotų, kaip yra įgyvendinama strategija. Be to, kai kuriais atvejais rodikliai užmaskuoja tikrą siekiamo poveikio mastą. Pavyzdžiui, rodiklis „100 % įgyvendintų projektų“ nėra rodiklis, nes projekto sėkmė turėtų būti matuojama pagal projekto poveikį, o ne pagal tai, ar projektas buvo įgyvendintas. Skaičiaus didėjimas nuo mažos bazės taip pat gali maskuoti tikrąjį poveikį – 5 % padidėjimas nuo 100 žmonių gali būti +5 žmonės 2026 m. ir +27 žmonės 2030 m.

Ketvirta, Priemonių plano rodikliai jau yra ir jie yra įtvirtinti Nacionalinėje darbotvarkėje. Priemonių plano rengėjai turėtų dėlioti priemones ne kaip tiesiog pavienių priemonių sąrašą su atskirais kiekvienos priemonės rodikliais, o sudaryti prioritетinių priemonių eilę pagal tai, kokios priemonės, tikėtina, labiausiai prisidėtų prie Nacionalinėje darbotvarkėje nurodytų rodiklių pasiekimo.¹ Toks naudos ir kaštų santykio maksimizavimu pagrįstas modelis,

¹ Nacionalinės darbotvarkės 24 p.: „[Nacionalinės] Darbotvarkės kryptų ir uždavinių įgyvendinimo vertinimas atliekamas vadovaujantis poveikio rodikliais, pateikiamais [Nacionalinės] Darbotvarkės priede.“

kai sudaroma priemonių ar projektų prioriteto eilė, neretai taikoma tais atvejais, kai viešosiomis lėšomis finansuojami kvietimai teikti paraiškas pagal valstybės pagalbos priemones; tokiu modeliu vadovaujamosi visame pasaulyje nustatinėjant pvz. CO2 emisijų mažinimo darbotvarkes ir pan. Pilietinio pasipriešinimo kaip visuotinės gynybos dalies įtvirtinimas yra milžiniškas darbas, privalo būti struktūruotas ir grįstas didžiausiu naudos ir kaštų santykiu pagrįstomis priemonėmis.

Penkta, Priemonių planas sudaro įspūdį, kad pagrindinis dėmesys įgyvendinant Nacionalinę darbotvarkę yra skirtas visuomenės atsparumo ir pilietinės valios stiprinimo kryptims – šioms 2 kryptims skirta 73 % visų priemonių. Darbotvarkėje turėtų būti nurodyta, kiek lėšų planuojama kiekvienai priemonei, kad visuomenė galėtų susidaryti vaizdą, kiek lėšų bus skiriama kiekvienam iš prioritetų stiprinti. LVK nuomone, būtent žinių ir įgūdžių, reikalingų ginkluotam ar neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui, teikimo ir ugdymo kryptys yra svarbiausios, ir mus neramina, kad dalį lėšų šiose srityse taip pat siūloma skirti tokioms priemonėms, kurios neturi nieko bendra su žinių pilietiniam pasipriešinimui suteikimu (pvz. priemonės nr. 35-37 neturi nieko bendra su pilietiniu pasipriešinimu).

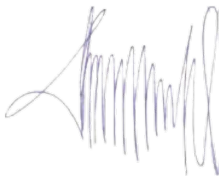
Šešta, Kalbant apie priemones su dideliu naudos ir kaštų santykiu, LVK priemonių plane pasigenda partnerystės su verslu, nors Nacionalinė darbotvarkė kelia institucijų partnerystės su verslu lūkestį. Nacionalinėje darbotvarkėje tarp silpnųjų yra įvardintas „Neapibrėžtas verslo vaidmuo esant skirtingoms situacijoms (ekstremaliajai situacijai, krizei, mobilizacijai, karo padėčiai)“, o tarp galimybių nurodytas „partnerystės su verslu potencialas“. Verslą pilietinio pasipriešinimo kontekste mes matome 2 aspektais.

- **Darbas yra pagrindinė socialinio organizavimo forma, o už darbo organizavimą konkrečiose įmonėse atsakingi darbdaviai, t.y. verslas.** Lygiai taip, kaip mokyklose ar universitetuose galima lengviausiai pasiekti dideles auditorijas pvz. pilietinio pasipriešinimo mokymams skaityti, suaugę žmonės, nesantys ugdymo sistemoje, sistemingai gali būti pasiekti darbo vietose. Taigi, LVK siūlo, kad būtų įtraukta priemonė dėl bendradarbiavimo su darbdaviais organizuojant mokymus darbuotojams. Šios priemonės privalumai būtų tokie, kad 1) darbuotojai privalėtų juose dalyvauti, nes jie vyktų darbo metu; 2) priemonė būtų pigi, nes darbdaviai apmokėtų darbuotojų darbo valandas, ir mokymų vedėjai neturėtų užsiimti pačių mokymų organizavimu, renginio reklamavimu ir pan. Ši priemonė būtų orientuota ne į verslo, bet į piliečių pilietinio pasipriešinimo įgūdžių visuomenėje stiprinimą, pasitelkiant įmones kaip darbo organizatorės lygiai taip pat, kaip kitų visuomenės grupių rengimui yra pasitelkiamos, pavyzdžiui, mokyklos.
- **Nepaisant to, kad pirmąją karo Ukrainoje dieną kreipėmės į institucijas prašydami įtraukti verslą į pasiruošimą „dienai X“, net ir kai kurių svarbiausių ekonomikos sektorių atstovai vis dar nežino, ko tikimasi iš jų „dienos X“ atveju.** LVK vienija kelių statybos, privačios medicinos, prekybos, vaistų prekybos, maisto gamybos ir daug kitų svarbių sektorių įmones, kurios šiai dienai visiškai nežino, koks būtų jų vaidmuo „dienos X“ atveju. Darbdaviai nėra supažindinti su tokia informacija, kaip pvz.: 1) kokiuose sektoriuose tikimasi, kad jų darbuotojai toliau dirbs (t.y. nebus mobilizuojami); 2) ką daryti invazijos atveju su tais darbuotojais, kurie tuo metu yra darbe, t.y. kaip organizuoti evakuaciją ar imtis kitų veiksmų; 3) kaip reiktų prisidėti, kai kalba eina apie pvz. maisto gamybą, sužeistųjų gydymą, sunkiųjų transporto priemonių perdavimą, vaistų tiekimą, jų prekybą ir kitų karui svarbių funkcijų vykdymą? Atitinkamai, privalo būti įtraukta priemonė, kad būtų identifikuoti svarbiausios privataus sektoriaus įmonės ir su jomis dirbama, vėlgi, atsakant į klausimą, „ko iš jų tikimasi karo atveju?“, ir tuomet turint tikslo funkciją, siekti to tikslo pasitelkiant įvairias priemones – mokymus, įtraukimą į bendras pratybas ar kt.

Prie šio rašto pridedame konkrečias pastabas Priemonių plano priemonėms ir rodikliams. Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Prezidentas

Andrius Romanovskis

PRIDEDAMA: Pastabos Priemonių plano 1 priedui, 20 lapų.

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el.p. vilius@lvk.lt, mob. +370 608 98 408.

Kodas	Krypčių, priemonių, rodiklių pavadinimai Sąsaja su uždaviniais	Rodiklių reikšmės					LVK pastabos
		2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.	
Atsparumo stiprinimo kryptis							
1.	Remiantis sociologinių tyrimų rezultatais, vykdyti informacinės komunikacijos kampanijas, kurios skatintų savanoriauti ir įsitraukti į nevyriausybinių	16.4	1		1		

	organizacijų veiklą. (priemonių skaičius)*							
	Rodiklis. Informavimo ir viešinimo veiklomis pasiektų asmenų skaičius		500 tūkst.		500 tūkst.			Pasiektų asmenų skaičius nėra rodiklis, tai yra rodmuo, nurodantis kad žinia buvo išplatinta, ir nematuoja priemonės rezultato. Šiuo atveju konkrečius rodiklis yra įtvirtintas Nacionalinėje darbotvarkėje. Kaip siūloma rašte, matuoti poveikį reiktų Nacionalinėje darbotvarkėje įtvirtintais rodikliais.
2.	Remiantis geriausiomis praktikomis, parengti mokymų programą dezinformacijos, propagandos bei manipuliacijų atpažinimui (programų skaičius)	16.2	-	1	-	1	-	Parengiama programa, tačiau nėra aišku, kaip ji bus taikoma.
	Rodiklis. Visuomenės informavimo priemonių naudojimo raštingumo (kitais – gyventojų medijų raštingumo) lygis (proc. metinis)		50,9	-	-	52,1	-	

3.	Vykdyti atsparumo ugdymo komunikacines veiklas, įgyvendinti informacines kampanijas, skirtas užsienio auditorijų, įskaitant diasporą, atsparumui dezinformacijai didinti, suvokimui apie skirtingus dezinformacijos sklaidos būdus, šaltinius, pagrindinius priešiškus naratyvus stiprinti (projektai)	16.4	3	3	3	3	3	Diasporos įtraukimas yra palaikytina kryptis, tačiau nelabai suprantame, ką užsienio gyventojų „švietimas“ (t.y. ne Lietuvos piliečių) turi bendro su Lietuvos gyventojų atsparumo didinimu, ypač pilietinio pasipriešinimo kontekste. Diasporos įtraukimas turėtų būti aktyvus, neapsiriboti tik bandymais apsaugoti ją nuo dezinformacijos.
	Rodiklis. Asmenų, kuriuos pasiekė informaciniai projektai, skaičiaus didėjimas (proc. metinis)		5	5	5	5	5	1) Rodiklis, vėlgi, nematuoja sėkmės; 2) Skaičiaus didėjimas nuo mažos bazės gali maskuoti tikrąjį pasiekiamumą– 5 % padidėjimas nuo 100 žmonių gali būti 5 žmonės, per 5 metus kumuliatyvus padidėjimas vos +27 žmonės.
4.	Organizuoti mokymus, praktinius užsiėmimus skaitmeninio raštingumo srityje	16.5 16.6 16.7	1	1	1	1	1	Nesuprantame, ką vyresnio amžiaus žmonių skaitmeninio raštingumo didinimas turi bendro su pilietiniu pasipriešinimu, ir kodėl SADM turi pagrindinį

	vyresnio amžiaus asmenims, siekiant stiprinti jų kritinį mąstymą bei gebėjimą atpažinti dezinformaciją (mokymų skaičius)*							vaidmenį. Pilietinis pasipriešinimas neturi apimti socialinės apsaugos, tokiu būdu išplaukia jo turinys.
	Rodiklis. Piliečių, išklausių mokymus, skaičius		Iki 1500	Iki 1500	Iki 1500	Iki 1500	Iki 1500	Siūloma organizuoti vienus mokymus per metus. Mokymų salėje vienu metu mokysis 1500 žmonių. Ką reiškia „iki?“ ir koks tikrasis tikslas, nes gali būti ir 200.
5.	Didinti tikslinių grupių švietimą, vykdant gyventojų medijų ir informacinio raštingumo ugdymą, įtraukiant įvairias visuomenės grupes – jaunimą, senjorus, regionų bendruomenes (projektai)	16.2 16.6	3	3	3	3	3	Abejojame pasirinktomis „tikslinėmis grupėmis“, nesuprantame, ką reiškia „regionų bendruomenės“. Ar kuo atokiau gyvenantys senjorai – pilietinio pasipriešinimo „tikslinė grupė“?
	Rodiklis. Medijų ir informacinio raštingumo mokymuose dalyvavusių asmenų skaičius		66 000	86 000	100 000	120 000	140 000	

6.	Sukurti E. gynybos informacinę programėlę, siekiant užtikrinti gyventojų informatyvumą (programinė sistema)	16.5 16.10	1	1	-	-	-	
	Rodiklis. E. gynybos programėlės sukūrimas (proc.)		80%	100%	-	-	-	„Programėlės sukūrimas“ savaime nėra priemonės „sukurti programėlę“ rodiklis.
7.	Parengus informacines gaires piliečiams, kaip komunikuoti ir skleisti patikimą informaciją krizės (dienos X) atveju, įgyvendinti gyventojų švietimo kampaniją (informacinė medžiaga)*	16.5 16.10	-	1	-	-	-	Nesame prieš priemonę, tačiau tai turi būti bendro tikslinių grupių paruošimo „dienos X“ scenarijui dalis.
	Rodiklis. Piliečiai, kuriuos pasieks informacija, skaičius		-	10000	15000	20000	30000	
8.	Organizuoti šviečiamąsias veiklas įvairioms visuomenės grupėms (moksleiviams, studentams,	16.8	3	3	3	3	3	

	senjorams) apie kibernetines grėsmes (projektai)							
	Rodiklis. Kibernetinio saugumo švietimo veiklose dalyvavusių asmenų skaičius		1100	1200	1200	1300	1500	
9.	Didinti priešiškų žvalgybos ir saugumo tarnybų verbavimo veiklose naudojamų metodų atpažįstamumą visuomenėje (projektai)	16.9	1	1	1	1	1	Kiek keista, kad priemonės formuluojamos skirtingai – vienais atvejais konkrečiai minima, kad bus organizuojami mokymai ir pan., šiuo atveju kalbama apie „atpažįstamumo visuomenėje didinimą“. Tikslas palaikytinas, tačiau aiški priemonė nėra nurodoma.
	Rodiklis. Lietuvos gyventojų, žinančių apie priešiškų žvalgybos ir saugumo institucijų veiklos apraiškas, keliamas grėsmes ir būdus, kaip nuo jų galima apsisaugoti, dalis (proc. metinis)		42	43	44	45	46	
10.	Plėtoti NVO parengties platformą – koordinuotas pasirengimas	16.10	1	1	1	1	-	Neprieštaraujame priemonei, tačiau atkreipiame dėmesį, kad verslas jau 3-4 metus siekia būti įtrauktas į „koordinuotą pasirengimą krizėms“.

	krizėms ir pilietiniam pasipriešinimui (platforma)*							
	Rodiklis. Nevyriausybinų organizacijų (NVO) parengties platformos įgyvendinimo pažanga (proc. metinis)		20	30	50	100	-	Rodiklis nieko nematuoja – tik tai, kad platforma bus pagaliau įgyvendinta iki 2030 m.
11.	Ugdyti ir stiprinti piliečių gebėjimus pasirengti ekstremalioms situacijoms (vandens, maisto, vaistų atsargų kaupimo, šeimos evakuacijos planas), pasitelkiant ekstremalioms situacijoms skirtą interneto svetainę www.lt72.lt ir mobiliąją aplikaciją LT72 (projektai)	16.10	2	2	2	2	2	
	Rodiklis. Interneto svetainės lankytojų skaičiaus didėjimas (metinis proc.)		5	5	10	10	10	Skaičiaus didėjimas nuo mažos bazės gali maskuoti tikrąjį pasiekiamumą– 5 % padidėjimas nuo 100 žmonių gali būti 5 žmonės, per 5 metus kumuliatyvus padidėjimas vos +27 žmonės.

	Asmenų, įsidiegusių mobiliąją aplikaciją skaičiaus didėjimas (proc. metinis)		10	10	10	10	10	Skaičiaus didėjimas nuo mažos bazės gali maskuoti tikrąjį pasiekiamumą– 5 % padidėjimas nuo 100 žmonių gali būti 5 žmonės, per 5 metus kumuliatyvus padidėjimas vos +27 žmonės.
12.	Organizuoti edukacines ir prevencines programas, skirtas vykdyti gyventojų švietimą civilinės saugos klausimais, įskaitant teorinius, simuliacinius ir praktinius užsiėmimus, skirtus gyventojų saugumui ir švietimui, krizių valdymo efektyvumui ir bendruomenių atsparumui stiprinti (projektai)*		5	5	5	5	5	
	Rodiklis. Bendruomenės inicijuotų vietos plėtros projektų veiklų dalyvių (įskaitant visas tikslines grupes), kurie dalyvavę švietimo civilinės		10	10	10	10	10	

	saugos klausimais veiklose įgijo įgūdžius, dalis (proc. metinis)							
13.	Įgyvendinti visapusišką švietimo ir komunikacijos strategiją, skirtą gerinti 8-12 klasių mokinių pasirengimą krizėms bei ekstremaliosioms situacijoms (projektas)*		1	1	1	1	1	„Įgyvendinti strategiją“ nėra priemonė. Priemonės yra tam, kad įgyvendinti strategijas.
	Rodiklis. Interaktyviose nuotolinėse civilinės saugos pamokose dalyvavusių 8-12 klasių mokinių skaičius		-	-	-	-	6000	
	Rodiklis. Nacionaliniame civilinės saugos konkurse „Saugi klasė“ dalyvavusių mokyklų skaičius		-	-	-	-	120	
14.	Kurti ir įgyvendinti „kaimynų tinklų“ iniciatyvas, siekiant stiprinti gyventojų tarpusavio ryšius,	16.10	-	1	1	1	1	Priemonė neturi daug bendro su pilietiniu pasipriešinimu. „Kaimynų tinklai“ egzistuoja ir šiandien, ir ne valstybė juos turi kurti, o patys gyventojai.

	tarpusavio pagalbą ir pasirengimą krizinėms situacijoms (iniciatyva)*							
	Rodiklis. Gyventojų, įsitraukusių į „kaimynų tinklą“ veiklas, skaičius		-	1000	1000	1000	1000	
15.	Organizuoti Skaidrumo žygį - pilietinę iniciatyvą, skirtą sąžiningumo, atsakomybės ir skaidrumo vertybių ugdymui (projektas)	17.18	1	1	1	1	1	Priemonė neturi nieko bendra su pilietiniu pasipriešinimu.
	Rodiklis. Skaidrumo žygio dalyvių skaičius		500	500	500	500	500	
16.	Remti Lietuvos nacionalinius saugumo mokymus paskaitomis/dirbtuvėmis apie Kognityvinę karybą, akcentuojantis į vadovų sprendimo priėmimo procesą, esant aukšto intensyvumo informaciniam spaudimui (projektas)		1	1	1	1	1	Priemonės kryptis teisinga, tačiau nėra aišku, apie kieno vadovus šiuo atveju kalbama. Jei kalbame apie įmonių ir organizacijų vadovus, tuomet priemonei trūksta sistemingumo. KAM ir Kariuomenė turi žinoti, ko tikisi iš įmonių ir organizacijų vadovų, tuomet jie yra ruošiami pagal išreikštą poreikį.

	Rodiklis. Kursuose dalyvavusių asmenų skaičius		20	20	20	20	20	Šiame kontekste, 20 yra gerokai per mažas skaičius, nes įmonių turime dešimtis tūkstančių.
Pilietinės valios stiprinimo kryptis								
17.	Skatinti mokinių įsitraukimą į savanorystės programas ir NVO veiklą (priemonė)*	17.7	1	1	1	1	1	
	Rodiklis. Moksleivių ir NVO partnerysčių skaičius		160	160	160	160	180	
18.	Vykdyti visuomenės informavimą visuotinės gynybos, pilietinio pasipriešinimo, gynybos politikos temomis per viešas diskusijas, informacines kampanijas, žiniasklaidos priemonės (projektai)	17.12	5	5	5	5	5	
	Rodiklis. Piliečių, pasiekusių informavimo kampanijų turinį, dalies didėjimas (metinis proc.)		5	5	5	10	10	Skaiciaus didėjimas nuo mažos bazės gali maskuoti tikrąjį pasiekiamumą– 5 % padidėjimas nuo 100 žmonių gali būti 5 žmonės, per 5 metus kumuliatyvus padidėjimas vos +27 žmonės.

19.	Organizuoti bendras pilietines akcijas mokyklose (pilietiškumo savaitė, krašto pažinimo diena, kt.), stiprinančias nacionalinį identitetą (projektai)	17.11 17.1	5	5	5	5	5	
	Moksleivių, dalyvaujančių pilietinėse akcijose, skaičiaus didėjimas (proc. metinis)		5	5	10	10	10	Skaiciaus didėjimas nuo mažos bazės gali maskuoti tikrąjį pasiekiamumą– 5 % padidėjimas nuo 100 žmonių gali būti 5 žmonės, per 5 metus kumuliatyvus padidėjimas vos +27 žmonės.
20.	Organizuoti pilietinio pasipriešinimo mokymus pedagogams (projektas)	17.4	1	1	1	1	1	Vertiname priemonę teigiamai, tačiau vėlgi, KAM ir Kariuomenė turi žinoti, ko tikisi iš mokytojų kaip tikslinės grupės, tuomet paruošti juos pagal išreikštą poreikį.
	Rodiklis. Pedagogų, išklausių pilietinio pasipriešinimo mokymus (proc. metinis)		40	20	20	10	10	Pastebėjimas – siekiama, kad mokymus išklausių pedagogų skaičius iki 2030 m. būtų 100 proc., tačiau skaičius turėtų būti didesnis nei 100 proc., nes su svarbiomis tikslinėmis grupėmis reikia dirbti ne per vieną kartą, reikia atnaujinti žinias, išlaikyti informacijos aktualumą ir t.t.

21.	Imtis priemonių, bendradarbiaujant su Lietuvos universitetų rektorių ir Lietuvos kolegijų direktorių konferencijomis, kad aukštosiose mokyklose būtų sudarytos sąlygos studentams rinktis laisvai pasirenkamą pilietinio pasipriešinimo modulį	17.9						Kryptis palaikytina, tačiau „imtis priemonių“ nėra priemonė.
	Rodiklis. Pilietinio pasipriešinimo kursas		-	-	1	-	-	
22.	Plėsti LŠS jaunimo ambasadorių tinklą (projektas)	17.16	1	1	1	1	1	
	Rodiklis. LŠS jaunimo ambasadorių tinklo augimas (proc.)		50	100	-	-	-	
23.	Užtikrinti paramą NVO veiklai, stiprinančiai visuomenės pilietiškumą, remiant NVO projektus ir iniciatyvas, skatinančias	17.13 17.12						

	pilietinės valios ugdymą, institucinių gebėjimų stiprinimą ir savanoriškos veiklos plėtrą ir pasirengimą ekstremalioms situacijoms							
	Rodiklis. Įgyvendinti projektai (proc.)		100	100	100	100	100	„Įgyvendinti projektai“ nėra tinkamas rodiklis, nes viską, ką matuoja, tai kad projektai nebuvo neįgyvendinti.
24.	Organizuoti renginius ir projektus, skirtus krašto apsaugos istorijos, kultūrinės atminties, paveldo ir lituanistikos tradicijų išsaugojimui, akcentuojant jų svarbą pilietinės valios stiprinimui	17.10	8	8	8	8	8	
	Rodiklis. Įgyvendinti projektai (proc.)		100	100	100	100	100	„Įgyvendinti projektai“ nėra tinkamas rodiklis, nes viską, ką matuoja, tai kad projektai nebuvo neįgyvendinti.
25.	STT e. mokymų platformoje organizuoti mokymus apie skaidrumą ir nacionalinio saugumo sąsajas,	17.18	1	1	1	1	1	Mokymai apie skaidrumą matyt nėra vienas iš žemai kabančių vaisių, kur mes tikrai galėtume pasiekti proveržį pilietinio pasipriešinimo srityje.

	stiprinant piliečių atsparumą (projektas)							
	Rodiklis. Piliečių, dalyvavusių STT e. mokymuose apie skaidrumą skaičius (metinis)		5000	5000	5000	5000	5000	
26.	Plėsti privalomą nacionalinio saugumo ir krašto gynybos mokymą: įtvirtinti bendrojo ugdymo planuose 2026–2030 mokslo metams nuostatas dėl pilietiškumo ir gynybos įgūdžių kursų organizavimo 5–9 klasių mokiniams, organizuoti pilietiškumo ir gynybos įgūdžių kursus 5–9 klasių mokiniams (projektai)	18.3	1	1	1	1	1	
	Rodiklis. Mokinių klasių skaičiaus didėjimas (proc. metinis)		10	30	50	70	100	Matyt klaida, nebent išties 2030 m. suplanuotas dvigubas mokinių klasių skaičiaus didėjimas.
27.	Organizuoti praktines pratybas mokiniams,	18.1	1	1	1	1	1	

	suteikiant žinių apie evakuacijos tvarką, saugų elgesį ir veiksmus ekstremalių situacijų metu (projektai)							
	Rodiklis. Mokyklų, dalyvaujančių praktinėse evakuacijos ir saugaus elgesio pratybose, skaičiaus didėjimas (proc. metinis)		5	10	10	10	10	Skaičiaus didėjimas nuo mažos bazės gali maskuoti tikrąjį pasiekiamumą – 5 % padidėjimas nuo 100 žmonių gali būti 5 žmonės, per 5 metus kumuliatyvus padidėjimas vos +27 žmonės.
Žinių ir įgūdžių, reikalingų neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui, teikimo ir ugdymo kryptis								
28.	Organizuoti pilietinio pasipriešinimo mokymus asmenims, turintiems negalią ir stiprinti jų bei jų artimųjų pasirengimą (projektas)	18.4	1	1	1	1	1	
	Rodiklis. Kasmet organizuojamų renginių skaičius		5	5	5	5	5	
29.	Sukurti žaidybinių edukacinę priemonę, skirtą mokinių pilietinio pasipriešinimo įgūdžių ugdymui,	18.1	-	1	-	-	-	Krypčiai pritariame ir tikimės, kad edukacinė priemonė bus kuriama ir naudojama įvertinus bendrai, koks yra visuomenės lūkestis iš mokinių bendrajame ugdyme.

	bei užtikrinti jos integraciją į bendrojo ugdymo mokyklų veiklas (projektas)*							
	Mokyklų, taikančių žaidybines edukacines priemones skaičius (proc.)		-	-	10	30	50	
30.	Organizuoti mobilizacines ir priimančiosios šalies paramos pratybas, užtikrinant didesnę NVO ir privataus sektoriaus atstovų įsitraukimą (projektai)	18.4	1	1	1	1	1	
	Rodiklis. Pratybose dalyvavusių NVO ir privataus sektoriaus atstovų skaičiaus didėjimas (proc. metinis)		5	5	5	5	5	Skaiciaus didėjimas nuo mažos bazės gali maskuoti tikrąjį pasiekiamumą– 5 % padidėjimas nuo 10 organizacijų gali būti 0,5 organizacijos, per 5 metus kumuliatyvus padidėjimas vos +2,7 organizacijos
31.	Organizuoti bepiločių orlaivių valdymo mokymus visuomenei, apimančius teorinius pagrindus ir praktines pratybas (projektas)	18.1 18.2	1	1	1	1	1	Puiki priemonė, vėlgi, LK ir LŠS turi įvardinti poreikį, kokių įgūdžių tikisi ir kokio skaičiaus dronų operatorių visuomenėje turime turėti.

	Rodiklis. Bepiločių orlaivių valdymo mokymus baigusių (apmokytų) asmenų skaičius		4890	7270	9450	10000	12000	
32.	Organizuoti praktinius civilinės saugos mokymus seniūnijose, savivaldybių lygiu, pasitelkiant ir apmokytas nevyriausybines organizacijas (projektai)*	18.1	1	1	1	1	1	Civilinės saugos mokymai nebūtinai yra susiję su neginkluotu pasipriešinimu. Neaišku, ką reiškia mokymai „seniūnijose“ ir „savivaldybių lygiu“, nes kiekvienas Lietuvos gyventojas gyvena kokioje nors savivaldybėje ir kokioje nors seniūnijoje.
	Rodiklis. Apmokytų asmenų skaičius vienoje seniūnijoje, ne mažiau kaip (skaičius)		50	50	50	50	50	Tai tikimasi apmokyti 26800 asmenis per metus, ar ne visose seniūnijose bus daromi mokymai?
Žinių ir įgūdžių, reikalingų ginkluotam pilietiniam pasipriešinimui, teikimo ir ugdymo kryptis								
33.	Skatinti piliečius stoti į Lietuvos šaulių sąjungą ir skatinti pasirinkti kovinius, komendantinius ar specializuotus vienetus	19.2						
	Rodiklis. Į Lietuvos šaulių sąjungos prisijungusių piliečių skaičius		4500	4850	5150	5500	5850	

34.	Vykdyti informacines kampanijas apie piliečių vaidmenį komendantūrose ir jų svarbą valstybės gynybos sistemoje (projektai)	19.8	1	1	1	1	1	
	Rodiklis. Piliečių, įsitraukusių į komendantūrų veiklą, dalies didėjimas (proc. metinis)		5	5	5	5	5	Skaičiaus didėjimas nuo mažos bazės gali maskuoti tikrąjį pasiekiamumą– 5 % padidėjimas nuo 100 žmonių gali būti 5 žmonės, per 5 metus kumuliatyvus padidėjimas vos +27 žmonės. Šiuo atveju, LVK skaičiavimais, 5 proc. metinis padidėjimas 2026 m. gali reikšti <100 naujų žmonių į komendantūras užsirašymą.
35.	Organizuoti informacines kampanijas aukštosiose mokyklose dėl galimybės rinktis Jaunesniųjų karininkų vadų mokymus (JKVM) (projektai)	19.4	2	2	2	2	2	Mūsų žiniomis, į JKVM stoti nori daugiau žmonių, nei yra vietų, todėl priemonė atrodo netikslinga.
	Rodiklis. JKVM dalyvių skaičiaus didėjimas (proc. metinis)		5	5	5	5	5	Skaičiaus didėjimas nuo mažos bazės gali maskuoti tikrąjį pasiekiamumą– 5 % padidėjimas nuo 100 žmonių gali būti 5

								žmonės, per 5 metus kumuliatyvus padidėjimas vos +27 žmonės.
36.	Į JKVM programas įtraukti pilietinio pasipriešinimo, lyderystės ir praktinių gynybos įgūdžių modulius (skaičius)	19.1	1	1	1	1	1	Tokiose priemonėse atspindi bendro vaizdo pilietinio pasipriešinimo srityje nebuvimas. Ką JKVM programos tobulinimas turi bendro su pilietiniu pasipriešinimu, jei po JKVM baigimo asmuo tampa atsargos karininku ir tampa aktyvaus rezervo dalimi?
	Rodiklis. Pilietinio pasipriešinimo, lyderystės ir gynybos įgūdžių modulius JKVM programose išklausių studentų dalies didėjimas (proc. metinis)		5	5	10	10	10	Skaičiaus didėjimas nuo mažos bazės gali maskuoti tikrąjį pasiekiamumą– 5 % padidėjimas nuo 100 žmonių gali būti 5 žmonės, per 5 metus kumuliatyvus padidėjimas vos +27 žmonės.
37.	Lietuvos kariuomenės paskaitų vedimas šauktiniams, įtraukiant pilietinio pasipriešinimo temas (projektai)	19.1	1	1	1	1	1	Tokiose priemonėse atspindi bendro vaizdo pilietinio pasipriešinimo srityje nebuvimas. Ką paskaitų vedimas šauktiniams turi bendro su pilietiniu pasipriešinimu, jei šauktiniai po baigimo yra įtraukiami į aktyvųjį rezervą?
	Rodiklis. Lietuvos kariuomenės šauktiniai, išklausę paskaitas pilietinio		100	100	100	100	100	

	pasipriešinimo tema (proc. metinis)							